

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І.
МЕЧНИКОВА

Кафедра диференціальної і спеціальної психології
Кафедра педагогічної освіти та соціальної реабілітації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
Майя Ніколаєва

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 103 Науки про Землю
Освітньо-професійна програма: Грунтознавство та використання земельних ресурсів

ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи». Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2022. 20 с.

Розробники: Любов ПРОКОФ'ЄВА кандидат педагогічних наук, доцент; Лілія ЧИКУР кандидат філологічних наук, доцент, магістр психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогічної освіти та соціальної реабілітації

Протокол № 1 від «1 » 09 2023 р.

Завідувачка кафедри Вейльанд (Лілія ВЕЙЛАНДС)

Погоджено з гарантом ОПП «Грунтознавство та використання земельних ресурсів» Тригуб (Валентина ТРИГУБ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від «1 » 09 2023 р.

Голова НМК Маргарита Кременчуцька (Маргарита КРЕМЕНЧУЦЬКА)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від «_____» 202 _____ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від «_____» 202 _____ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни													
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання												
Загальна кількість кредитів ЄКТС 4 годин – 120 змістових модулів - 3	<p>Галузь знань 10 Природничі науки</p> <p>Спеціальність 103 Науки про Землю</p> <p>Грунтознавство та використання земельних ресурсів</p> <p>Рівень вищої освіти: другий (магістерський)</p>	<p>Обов'язкова</p> <p><i>Pік підготовки:</i></p> <table border="1" style="width: 100px; margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td>1-й</td><td></td></tr> </table> <p><i>Семестр</i></p> <table border="1" style="width: 100px; margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td>2-й</td><td></td></tr> </table> <p><i>Лекції</i></p> <table border="1" style="width: 100px; margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td>24 год.</td><td>-</td></tr> </table> <p><i>Семінарські</i></p> <table border="1" style="width: 100px; margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td>16 год.</td><td>-</td></tr> </table> <p><i>Лабораторні</i></p> <table border="1" style="width: 100px; margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td></td><td></td></tr> </table> <p><i>Самостійна робота</i></p> <table border="1" style="width: 100px; margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td>80 год.</td><td>100 год.</td></tr> </table>	1-й		2-й		24 год.	-	16 год.	-			80 год.	100 год.	
1-й															
2-й															
24 год.	-														
16 год.	-														
80 год.	100 год.														
			Форма підсумкового контролю: залік												

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою курсу є забезпечення готовності студентів магістратури до професійної діяльності через формування системних знань щодо закономірностей та педагогічних характеристик системи вищої освіти, її структури та змісту, гуманізації та гуманітаризації педагогічного процесу; методологічних, психолого-педагогічних та методичних основ організації навчально-виховного процесу у вищій школі, теоретико-методологічного обґрунтування структурних елементів педагогіки туризму як системи; загальної та педагогічної культури викладача закладу вищої освіти.

Серед важливих завдань курсу постають:

- Формування професійно значущих якостей особистості студентів як майбутніх фахівців, які мають компетентно здійснювати навчально-виховні та соціально-педагогічні функції своєї професійної діяльності;
- Розвиток творчої особистості майбутніх фахівців як викладачів вищої школи та педагогів-дослідників, які реалізовуватимуть й розроблятимуть інноваційні методи та технології навчання й виховання студентів;
- Уdosконалення практичних навичок та вмінь студентів щодо реалізації методик психолого-педагогічної діагностики, розширення їх особистісного професійного досвіду щодо організації безперервної самоосвітньої діяльності та науково-дослідної роботи в умовах сучасного педагогічного процесу вищої школи;

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні наукові задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень при вивченні геосфер (зокрема ґрунтів та земель) у різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних та в умовах недостатності інформації, невизначеності умов та вимог.

Загальна компетентність (ЗК):

K01. Здатність до адаптації і дії в новій ситуації

K02. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми.

K03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

K04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

K05. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахова компетентність (СК):

K07. Розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності; сприйняття державної та міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності.

K11. Здатність застосовувати знання і необхідні практичні навички з планування, організації, мотивування, контролю та регулювання діяльності профільних підприємств і установ

K13. Уміння застосовувати методи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у закладах освіти.

Програмні результати навчання:

ПР03. Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі.

ПР04. Розробляти, керувати та управляти проектами в науках про Землю, оцінювати і забезпечувати якість робіт.

ПР08. Знати основні принципи управління підприємств сфери природокористування, їхньої організації, виробничої та організаційної структури управління.

ПР12. Самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.

ПР14. Застосовувати сучасні освітні технології та методи викладання предметного матеріалу фахових дисциплін у закладах освіти.

ПР16. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, добросердечності, професійного кодексу поведінки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- Сутність виховання як суспільно-історичного явища;
- Сучасну систему освіти України та розвинутих країн зарубіжжя;
- Усвідомлювати педагогічний процес, як одну з центральних категорій педагогіки вищої школи;
- Зміст, процес, методи, форми організації навчання у вищій школі;
- Специфіку організації самостійної роботи студентів.
- формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психолого-педагогічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;
- психологічні аспекти особистості та діяльності викладача вищої школи.

Після закінчення курсу майбутні педагоги **повинні уміти:**

- Вести професійну науково-пошукову діяльність; брати участь у різних формах наукової комунікації (організації конференцій, круглих столів, дискусій);
- Володіти навичками педагогічної взаємодії зі студентами, організації та проведення навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти;

- Застосовувати принципи наукової організації педагогічної праці;
- проводити психолого-педагогічні дослідження та запроваджувати їх результати в практичну викладацьку діяльність.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогіки вищої школи

Тема1. Загальні основи педагогіки вищої школи.

Основи наукових педагогічних досліджень.

Предмет і об'єкт педагогіки вищої школи. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Категорії педагогіки вищої школи. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. Сутність і логічна структура сучасного наукового дослідження. Принципи педагогічного дослідження. Основні вимоги щодо організації та проведення науково-педагогічного дослідження.

Тема 2. Особливості діяльності викладача ЗВО.

Особливості діяльності викладача ЗВО. Професійно-педагогічне спілкування й типологія особистості викладача вищої школи. Сутність, складові та зміст педагогічної культури викладача ЗВО. Педагогічна техніка, особливості її прояву в діяльності викладача вищої школи. Професійна діяльність та здоров'я педагога.

Змістовий модуль 2. Навчально-виховний процес у вищій школі

Тема 3. Дидактика вищої школи: предмет, об'єкт, закономірності та принципи.

Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Дидактичні закономірності і принципи навчання у ЗВО. Зовнішня та внутрішня структура навчального процесу.

Тема 4. Методика організації та проведення лекцій, семінарів, практичних, лабораторних, індивідуальних занять, консультацій і колоквіумів

Дидактичні основи лекційних, семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних занять. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення. Особливості технології і техніки організації та проведення практичних, лабораторних, індивідуальних занять, консультацій і колоквіумів.

Тема 5. Виховна робота зі студентами вищої школи

Завдання національного виховання студентської молоді у ЗВО. Структура виховного процесу. Мотиви виховання. Принципи виховання. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами. Критерії вихованості особистості

Тема 6. Шляхи формування студентського колективу. Методи вивчення рівня розвитку колективу.

Розробка в педагогіці теоретичних основ колективного виховання. Поняття по виховний колектив та основні стадії його розвитку. Діалектика

становлення і розвитку студентського колективу: академічної групи, курсу, факультету, ЗВО. Взаємовідносини колектив та особистості – головна умова демократизації суспільства.

Методичні основи виховання колективу. Основи педагогічного керівництва колективом. Технологія роботи куратора зі студентською групою.

Змістовий модуль 3. Психологія вищої школи

Тема 7. Психологія вищої освіти, її предмет та завдання.

Предмет і основні категорії психології вищої школи як нової галузі психологічної науки. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Методологія і принципи психологічного дослідження

Тема 8. Загальна психологічна характеристика студентського віку.

Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої доросlostі. Суперечливості та кризи студентського віку. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. Типологічні особливості сучасних студентів.

Тема 9. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.

Навчально-професійна діяльність як провідна, її ознаки. Професіоналізація особистості студента як новоутворення студентського віку. Фахова компетентність як показник психологічної готовності студента до професійної діяльності. Роль самовиховання в професійному зростанні студента.

Тема 10. Психологія студентської групи.

Психологічні особливості студентської групи та її структура. Розвиток студентської групи, характеристика студентського колективу. Міжособистісні стосунки у студентській групі. Проблема керівництва та лідерства у групі, функції студентського лідера.

Тема 11. Психологія взаємин викладачів та студентів.

Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії. Психологічний аналіз педагогічної взаємодії викладача і студентів. Характеристика педагогічних позицій викладача у спілкуванні зі студентами. Протиріччя педагогічної взаємодії і бар'єри в педагогічному спілкуванні, їхні причини та шляхи регулювання.

Тема 12. Психологія особистості та діяльності викладача вищої коли.

Педагогічний професіоналізм діяльності викладача. Педагогічна творчість та її особливості. Професіоналізм особистості викладача. Авторитет викладача. Типологія викладачів

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Усього	Очна форма				Заочна форма				
		у тому числі	л	п/с	лаб	ср	Усього	у тому числі	л	п/с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогіки вищої школи										
Тема 1. Загальні основи педагогіки вищої школи.	7	2			5					
Тема 2. Особливості діяльності викладача ЗВО.	9	2	2		5					
Разом за змістовим модулем 1	16	4	2		10					
Змістовний модуль 2. Навчально-виховний процес у вищій школі										
Тема 3. Дидактика вищої школи: предмет, об'єкт, закономірності та принципи.	9	2			7					
Тема 4. Методика організації та проведення лекцій, семінарів, практичних, лабораторних, індивідуальних занять, консультацій і колоквіумів	12	2	2		8					
Тема 5. Виховна робота зі студентами вищої школи	12	2	2		8					
Тема 6. Шляхи формування студентського колективу. Методи вивчення рівня розвитку колективу.	11	2	2		7					
Разом за змістовим модулем 2	44	8	6		30					

Змістовий модуль 3. Психологія вищої школи								
Тема 7. Психологія вищої освіти, її предмет та завдання.	9	2			7			
Тема 8. Загальна психологічна характеристика студентського віку.	10	2	2		6			
Тема 9. Професійне становлення особистості студента	11	2	2		7			
Тема 10. Психологія студентської групи.	8	2			6			
Тема 11. Психологія взаємин викладачів та студентів.	11	2	2		7			
Тема 12. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи.	11	2	2		7	1		
Разом за змістовим модулем 3	60	12	8		40			
Усього годин	120	24	16		80			

* – за наявності

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин	
		очне	заочне
1.	Тема 1. Педагогічна діяльність викладача ЗВО. Види робіт/завдань: усна відповідь; підготувати відповідь за питаннями для обговорення, захист результатів виконання практичних завдань	2	
2.	Тема 2. Особливості організації та проведення лекцій, семінарів, практичних, лабораторних, індивідуальних занять, консультацій і колоквіумів. Види робіт/завдань: усна відповідь; підготувати відповідь за питаннями для обговорення, підготовка фрагменту лекції / семінарського заняття	2	

3	Тема 3. Сутність виховної роботи зі студентами вищої школи. Види робіт/завдань: усна відповідь; підготувати відповіді за питаннями для обговорення, підготовка фрагменту кураторської години.	2	
4	Тема 4. Студентський колектив. Методи вивчення рівня розвитку колективу. Види робіт/завдань: усна відповідь; підготувати відповіді за питаннями для обговорення, написання психолого-педагогічної характеристики на студентський колектив.	2	
5	Тема 5. Психологічні особливості студентського віку. Види робіт/завдань: усна відповідь; підготувати відповідь за питаннями для обговорення, підготовка фрагменту лекції / семінарського заняття	2	
6	Тема 6. Професійне становлення особистості студента Види робіт/завдань: усна відповідь; підготувати відповідь за питаннями для обговорення, підготовка фрагменту лекції / семінарського заняття	2	
7	Тема 7. Професійно-педагогічне спілкування викладачів та студентів. Види робіт/завдань: усна відповідь; підготувати відповідь за питаннями для обговорення, підготовка фрагменту лекції / семінарського заняття	2	
8	Тема 8. Психологічні особливості діяльності викладача вищої школи. Види робіт/завдань: усна відповідь; підготувати відповідь за питаннями для обговорення, підготовка фрагменту лекції / семінарського заняття	2	
Разом		16	

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Види завдань	Кількість годин	
			Очна	Заочна
1.	Загальні основи педагогіки вищої школи.	Склади словник провідних категорій і понять педагогіки. Представити систему освітніх, педагогічних наук у вигляді схеми, продемонструвавши їхній зв'язок з іншими науками.	5	
2	Особливості діяльності викладача ЗВО.	Конкретизувати специфіку діяльності викладача ВШ та його основні функції у вигляді схеми/таблиці. Схарактеризувати вимоги до діяльності викладача ЗВО. Представити у вигляді таблиці /схеми	5	

		права та обов'язки викладача ЗВО.		
3.	Дидактика вищої школи: предмет, об'єкт, закономірності та принципи.	Складти словник провідних понять дидактики, вивчити їх визначення. Представити характеристику однієї із основних дидактичних систем у вигляді таблиці. Підготувати повідомлення з актуальних проблем сучасної дидактики вищої школи. Опрацювати матеріал з дидактики Я.А. Коменського у вигляді опорного конспекту.	7	
4.	Методика організації та проведення лекцій, семінарів, практичних, лабораторних, індивідуальних занять, консультацій і колоквіумів.	Складти таблицю основних типів лекцій з виокремленням її структурних компонентів. Розробити й оформити план-конспект лекції/ семінарського заняття, прокоментувати вимоги до його проектування, підготовки та проведення.	8	
5.	Виховна робота зі студентами вищої школи.	Схарактеризувати провідні ідеї, мету і завдання, зміст, принципи, форми, методи виховання та прикінцеві результати одного з провідних напрямів виховання студентів (громадянського, патріотичного, морального, полікультурного, гендерного, художньо-естетичного, професійного) у вигляді опорного конспекту, розробити мультимедійну презентацію та коротке повідомлення.	8	
6.	Шляхи формування студентського колективу. Методи вивчення рівня розвитку колективу	Проаналізувати думки вітчизняних педагогів-класиків (А. Макаренка, В. Сухомлинського) щодо ролі виховного колективу в формуванні особистості. Розробити психолого-педагогічну характеристику на студентський колектив.	7	
7	Психологія вищої освіти, її предмет та завдання.	Складти словник провідних категорій і понять психології вищої школи. Зробити порівняльну характеристику методів психолого-педагогічних досліджень за запропонованою схемою.	7	
8	Загальна психологічна характеристика студентського віку.	Написання есе «Соціально-психологічний портрет сучасного студента ЗВО»	6	
9	Професійне становлення особистості студента	Охарактеризувати показники професійної зрілості студента. Визначити чинники становлення професійної спрямованості особистості студента	7	

10	Психологія студентської групи.	Підготовка міні-доповіді за запропонованими темами. Розробити психолого-педагогічну характеристику на студентський колектив.	6	
11	Психологія взаємин викладачів та студентів.	Визначити та проілюструвати прикладами позицію викладача щодо студента: розуміння, визнання, прийняття. Згадайте кілька випадків, коли Ви допомогли комусь вирішити проблему за допомогою спілкування.	7	
12	Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи.	Розробити анкету «Викладач очима студентів», провести анкетування, зробити аналіз результатів анкетування, скласти портрет «ідеального викладача», розробити «10 правил успішного викладача»	7	
разом			80	

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, пояснення, дискусія;
- наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація;
- методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи, тренувальні вправи; підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.

Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання практичних завдань: складання реферату, підготовку презентацій, практичне завдання та складання тематичного тезаурусу.

10. Форми контролю та методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості студента з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що обговорюються та відпрацьовуються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає індивідуальні завдання: реферати, презентації, анотації, тезауруси та практичні завдання.

Періодичний контроль: контрольна робота

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-балльною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Відмінно (10 балів за теми 1,2 та 20 балів за теми 3-6; 60 балів за теми з 7 до 12)	<p>Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, передові джерела, тощо). І</p> <p>Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичного завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу;</p>
Добре	<p>Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрутовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу.</p> <p>За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.</p> <p>Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання</p>
Задовільно	<p>Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки.</p>
Незадовільно	<p>Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрутування) викладає окремі питання навчальної дисципліни.</p> <p>Планує та виконує частину практичних завдань, відсутні сформовані уміння та навички.</p>

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Есе, Презентація /міні- доповідь	4	здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
складання	4	здатність здійснювати узагальнення на основі

схем, таблиць		опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	2	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

11. Питання для періодичного та підсумкового контролю

1. Розкрийте сутність педагогіка вищої школи як наука, її завдання і методи дослідження.
2. Назвіть основні категорії педагогіки вищої школи.
3. Охарактеризуйте основні терміни сучасного законодавства України про вищу освіту.
4. Визначте категорії «компетенції», «компетентності». Компетентнісний підхід у вищій освіті.
5. Дайте загальну характеристику Закону України «Про освіту».
6. Дайте загальну характеристику Закону України «Про вищу освіту».
7. Визначте систему підготовки наукових і науково-педагогічних працівників в Україні та проблеми її реформування.
8. Назвіть проблеми входження України у Європейський освітній простір.
9. Визначте рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти в Україні.
10. Охарактеризуйте типи закладів вищої освіти в Україні.
11. Визначте тенденції розвитку університетської освіти в Україні початку 21 ст.
12. Визначте перспективи розвитку класичних університетів у 21 ст.
13. Дайте характеристику методів науково-педагогічного дослідження.
14. Охарактеризуйте функції, права та обов'язки викладача закладу вищої освіти.
15. Визначте основні компоненти педагогічної культури викладача закладу вищої освіти. Педагогічний такт викладача ЗВО.
16. Обґрунтуйте сутність, функції і структура педагогічного спілкування викладача.
17. Охарактеризуйте стилі педагогічного спілкування викладача закладу вищої освіти.
18. Визначте поняття «дидактика вищої школи». Основні категорії дидактики ВШ.
19. Розкрийте сутність і структуру процесу навчання у вищій школі.
20. Визначте закономірності і принципи навчання у вищій школі.
21. Обґрунтуйте зміст освіти у вищій школі та проблеми його удосконалення.
22. Охарактеризуйте методи навчання у вищій школі.
23. Охарактеризуйте форми навчання у вищій школі і проблема їх модернізації.
24. Розкрийте сутність лекції як форми організації та методу навчання. З історії питання про виникнення вузівської лекції.
25. Охарактеризуйте види і функції лекції. Переваги і недоліки лекційного викладання.
26. Охарактеризуйте семінарське заняття, методика його підготовки і проведення.
27. Охарактеризуйте практичне заняття, методика його підготовки і проведення.
28. Обґрунтуйте поняття «Освітні технології» та визначте специфіку їх застосування у вищій школі.
29. Дайте характеристику нових інформаційних технологій в освіті. Комп'ютерні технології навчання. Дистанційне навчання.
30. Охарактеризуйте організацію та керівництво самостійною та індивідуальною роботою студентів.
31. Визначте сутність поняття „контроль” та „оцінка” здобувачів вищої освіти.
32. Назвіть види і методи контролю результатів навчання студентів.

33. Охарактеризуйте організацію науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти.
34. Розкрийте предмет психології вищої школи, її завдання та основні категорії.
35. Розкрийте методологію науково-психологічних досліджень. Класифікація методів психології вищої школи та їх загальна характеристика.
36. Розкрийте поняття особистості як психологічної категорії: структура особистості, рушійні сили та механізми розвиту.
37. Дайте психолого-педагогічну характеристику студентського віку. Суперечності та кризи студентського віку.
38. Розкрийте методику психолого-педагогічного вивчення особистості студента. Типологія сучасного студента.
39. Розкрийте структура, етапи та умови ефективного професійного самовизначення та становлення студента у вузі.
40. Формування «Я-концепції» студента як показника його особистісного зростання протягом навчання у ЗВО.
41. Розкрийте психолого-педагогічні особливості студентської академічної групи та її структуру.
42. Поясніть соціально-психологічні явища в студентській академічній групі та їх вплив на особистість студента.
43. Охарактеризуйте рівні розвитку студентської академічної групи та шляхи формування студентського колективу.
44. Розкрийте методику психолого-педагогічної діагностики та педагогічного супроводу в роботі куратора.
45. Розкрийте зміст структури педагогічних здібностей викладача.
46. Розкрийте сутність «Я-концепції» викладача вищої школи.
47. Розкрийте зміст важливих компетентностей викладача вищої школи.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль												Сума балів	
Модуль 1		Модуль 2				Модуль 3						Індивідуальне самостійне завдання	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	100
Контрольна робота за змістовим модулем 1 – 10 балів		Контрольна робота за змістовим модулем 2 – 10 балів				Контрольна робота за змістовим модулем 3- 10 балів							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано	
85-89	B	добре		
75-84	C			
70-74	D	задовільно		
60-69	E			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Вейландс Л.В.-В. Педагогіка вищої школи: метод. Рек. Одеса: ВМВ, 2007. 98с.
2. Нагорна Н.В. Менеджмент в освіті: навч.-метод. посібник. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2021. 84 с.
3. Плани семінарських занять до курсу «Педагогіка і психологія вищої школи». Розроб. Прокоф'єва Л.Б., Чикур Л.Д. 2023
4. Робоча програма курсу «Педагогіка і психологія вищої школи». Розроб. Прокоф'єва Л.Б., Чикур Л.Д. 2023
5. Мультимедійні презентації до курсу «Педагогіка і психологія вищої школи». Розроб. Прокоф'єва Л.Б., Чикур Л.Д. 2023

14. Рекомендована література Законодавчі і нормативні документи

- Законодавчі і нормативні документи*
1. Конституція України
http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z960254K.html
  2. Закон України «Про освіту»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
  3. Закон України «Про вищу освіту»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
  4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
  5. Концепція розвитку педагогічної освіти: Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776.
<https://mon.gov.ua/ua/nra/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

6. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>
7. Постанова КМ України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»
<https://www.kmu.gov.ua/npas/248149695>

Основна

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.посб. К.: НАУ, 2015. 240с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://er.nau.edu.ua/>
2. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. Київ:Видавництво Ліра К, 2020. 296 с.
3. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч.посіб. 2014. 416 с.
4. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. Дрогобич : Редакц.- видавн. відділ ДДПУ, 2014. 307 с.
5. Дахно І.І. Ділова кар'єра [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072025747/menedzhment/dilova_karyera
6. Кнодель Л. В. Педагогіка вищої школи : посіб. для магістрів. К. : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008. 136 с.
7. Кузьмінський А.І. . Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 486 с.
8. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2020. 291 с.
9. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: навч.посібник. К.:Академвидав, 2010. 200 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/16170701/pedagogika/vstup_do_pedagogichnoyi_profesiyyi
10. Немченко С. Г., Голік О. Б., Лебідь О. В. Педагогіка вищої школи : Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Донецьк ЛАНДОН-XXI, 2014. 534 с.
11. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учебової літератури, 2010. 352 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ebooktime.net/book_254.html
12. Основи психології та педагогіки вищої школи (пам'ятка для аспірантів).Навчально-методичний посібник / [О. Є. Коваль]. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2013. 90 с.
13. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/00000000/pedagogika/_pedagogika_vischoyi_shkoli_-_ortinskiy_vl.
14. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., 2019. 290 с.

15. Кайдалова Л. Г., Сабатовська-Фролкіна І. С., Альохіна Н. В., Шварп Н. В. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. Харків : НФаУ, 2019. 248 с.
16. Практична психологія в системі вищої школи: колект .моногр. /за ред. Т.В. Бушуєвої, С.О. Ставицької. К.: вид-во НПУ ім. Драгоманова, 2012. 303с.
17. Лозовецька В.Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах: монографія. Київ: 2015. 279с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/>
18. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. К.: Конкор, 2011. 628 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://uchebnikionline.ru/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_turkot_ti/pedagogika_vischoyi_shkoli_turkot_ti.htm
19. Туркот Т. І., Коновал О. А. Педагогіка та психологія вищої школи:Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон: Олдіглюс, 2013. 466 с.
20. Хрестоматія з педагогіки вищої школи : навч. посібн. / В. І. Лозова, А. В. Троцко, О. М. Іонова та ін. ; за заг. ред. В. І. Лозової. Х. : Віровець А.П. "Апостроф", 2011. 408 с.

Додаткова

1. Вейланде Л.В.-В. Прокоф'єва Л. Б. Особливості формування управлінської культури майбутніх педагогів. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). Fundacja Instytut Spraw Administracji Publicznej w Lublinie №1 (37) vol.1/2021 p.20-27
2. Зайченко І. В. Педагогіка / І. В. Зайченко [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://pidruchniki.ws/17000308/> pedagogika/pedagogika -zaychenko_ib.
3. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / Укл. Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін.- К.:КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2016. 61с.
4. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник/ Н.І.Мачинська, С.С.Стельмах. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180с.
5. Нагорна Н.В., Павлова В. В. Управління навчально-пізнавальною діяльністю магістрантів засобами коучингу. Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи ліцею, гімназій» - спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». - № 2. – Кн. 2. – Том I(86). – К.: Гнозис, 2020. С. 256-257
6. Павлова В.В., Нагорна Н.В. Педагогічні умови формування методичної компетентності майбутніх викладачів вищої школи в процесі магістерської підготовки. «Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», «Психологія», «Медицина»). К.: 2022. № 9(14) 2022. с. 336-349.
7. Рябенко М. І. Причини та профілактика порушень академічної добroчесності в закладах вищої освіти. Теоретико-методичні засади організації науково-дослідницької підготовки здобувачів вищої освіти: кол.

монографія / за ред. проф. Цокур О.С. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2021. Розділ 9. С. 121-139.

8. Тарасова Т.Б. Адаптація першокурсників до організаційних форм навчання в закладі вищої освіти / Фізико-математична освіта : науковий журнал. Вип. 3 (21) / Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Фізико-математичний факультет редкол.: О.В. Семеніхіна (гол.ред.) [та ін.]. Суми : [СумДПУ ім. А.С. Макаренка], 2019. с 150-156

9. Тернопільська В.І. Довідник з виховної роботи зі студентами / В.І.Тернопільська, Т.В.Коломієць, І.О.Піонтківська. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2014. 264с.

10. Фіцула М. М. Педагогіка / М. М. Фіцула [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://pidruchniki.ws/1613030534943/pedagogika/pedagogika-fitsula_mm.

11. Цокур О.С., Рожелюк І.Я. Обґрунтування сутності понять «дослідницька компетентність» у контексті європейської рамки дослідницької кар'єри. Інноваційна педагогіка: зб. наук. пр. Одеса: Вид. дім «Гельветика». 2021. Вип. 32. С. 161–165.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України;
2. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.dnpb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
4. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
5. <http://ostriv.in.ua/> – Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;